

gebruik wordt gemaakt van de terugverdiendtijd van een energiebesparende maatregel. Als deze afdelingen integraal samen werken, zal dit een positieve invloed hebben op de adoptie van duurzame maatregelen.

Een te ontwikkelen kantoorgebouw staat niet op zich zelf, maar maakt onderdeel uit van zijn omgeving. Dit gegeven vraagt eveneens om een integrale benadering. Uit het onderzoek blijkt dat, als er gekeken wordt naar het gebouw en zijn omgeving, dit een positieve invloed kan hebben op de adoptie van energiebesparende maatregelen. Maatregelen die op gebouwniveau niet toepasbaar zijn, kunnen op gebiedsniveau rendabel zijn. Als dit in de ontwikkeling wordt meegenomen, zal het integraal werken een positieve invloed hebben op het adoptieproces. Dit aspect is niet teruggevonden in de bestudeerde cases, maar is wel door 36 procent van de respondenten genoemd. Ook zijn in de literatuur (Lammertink e.a., 2009) en door respondenten cases beschreven, waaruit blijkt dat een integrale aanpak werkt. We hopen nu alleen nog dat u het aspect persoonlijke motivatie kunt en wilt vertegenwoordigen.

BRONNEN:

- Bossink, B.A.G., 1998, Duurzaam bouwen in interactie; doelontwikkeling in de woningbouw, ISBN 90 365 11844
- Dieperink, C.I., Brand and Vermeulen, W., 2004, Diffusion of energy-saving innovations in industry and the built environment: Dutch studies as inputs for a more integrated analytical framework, Energy Policy 32, p 733-784
- Gonzalez, P.J., 2002, Building Quality Intelligent Transportation Systems Through Systems Engineering, Report FHWA-OP-02-046, Intelligent Transportation Systems Joint Program
- Office, U.S. Department of Transportation
- Hartmann, A., Reymen, I.M.M.J., Van Oosterom, G., 2008, 'Factors constituting the innovation adoption environment of public clients', Building Research & Information, 36:5, p436 - 449
- Lammertink, M, Weijnen, P., 2009, Duurzaam goedkoper dan traditioneel, *Opinie Duurzaam goedkoper dan traditioneel*, www.sbr.nl
- Ridder, H.A.J. de, 2000, Organisatie van het ontwerp-proces, Delft: Universitaire Pers
- Smits, R.E.H.M., 2000, Innovatie in de universiteit inaugurale rede, Faculteit Geowetenschappen, Departement Innovatie- en Milieuwetenschappen, Universiteit Utrecht, Utrecht, www.nwi.uu.nl
- Vermeulen, W.J.V. and J. Hovens, 2006, Competing explanations for adopting energy innovations for new office buildings, Energy Policy 34, p2719 - 2735

REAGEREN?
redactie@fmm.nl

Totale outsourcing is niet duurzaam

Banken, overheden en non profit-instellingen moeten de regie van hun facility management niet uitbesteden. Door het uitbesteden van management verdwijnt belangrijke kennis uit de organisatie, worden de prijzen per eenheid hoger en wordt de dienstverlening minder flexibel. Outsourcingstrajecten waarbij het management ook wordt uitbesteed zijn dan ook niet duurzaam op langere termijn.

Ik ben ervan overtuigd dat alle huisvestings- en facility management-doelstellingen door de verantwoordelijke afdelingen, hun management en hun bestuurders, kunnen worden gerealiseerd. Als het nog niet is gelukt, ligt dat niet aan het model, maar aan de aanpak ervan. Managers en bestuurders met FM-ervaring, zelfvertrouwen en een goede portie doorzettingsvermogen kunnen alle haalbare doelen realiseren. Voor specifieke kennis of capaciteit voor het veranderen van de organisatie zijn er voldoende bedrijven die voor expertise en tijdelijke ondersteuning kunnen worden ingezet.

Redenen voor integrale outsourcing zijn voordelen van schaalgrootte, externe implementatiekracht en minder mensen op de eigen payroll. Grotere organisaties hebben de schaalgrootte van maincontractors niet nodig. Ook kunnen ze iedere benodigde managementkracht inkopen door succesvolle mensen uit de markt te werven. Het aantal mensen op de payroll is alleen van belang voor beursgenoteerde fondsen, waar een hoge omzet per fte een belangrijke factor voor beursanalisten kan zijn.

Totale outsourcing van huisvesting en facilities is een keuze. Voor overheden, banken en alle instellingen die btw betalen, ligt outsourcing niet voor de hand. Het getuigt van zelfvertrouwen en inzicht om zelf het plan te maken, goede mensen verantwoordelijk te maken voor de uitvoering en om de doelen werkelijkheid te laten worden.

De kredietcrisis noodzaakt veel organisaties om te snijden in de kosten. In combinatie met duurzaamheid zijn besparingen van 15 tot 40 procent op kosten en CO₂ mogelijk. Door deze doelstellingen zelf te realiseren, blijft belangrijke kennis in de organisatie, houdt u de regie over de bedrijfsvoering en bent u flexibel om in te spelen op toekomstige ontwikkelingen.

Bram Adema

Directeur van Corporate Facility Partners